

Jasenovac - istina skrivena u napomenama

Među žrtvama nema Lajke, ali ima Matilde iz Sputnika

Pišu:
M. KOIĆ i NIKOLA BANIĆ

Unapomenama jasenovačkoga popisa mogu se naći podaci koji negiraju navode iz popisa i ukazuju na lažne žrtve. Zbog brojnosti takvih podataka u ovome su slučaju uzeti u obzir samo oni podaci kod kojih se u napomenama kao jedan od izvora navodi projekt Dotrščina i s time povezane ekstenzije. Podaci iz projekta Dotrščina nisu u svim primjerima suprotni podatcima iz jasenovačkoga popisa jer se može zapaziti da se pri sastavljanju jasenovačkoga popisa pazilo da se ne uzimaju u obzir primjeri koji bi kvarili komunističku dogmu o Jasenovcu. Čini se da se već i na projektu Dotrščina iz sredine 80-ih dobro pazilo

da se ne odstupa od prevladavajuće crvene niti komunističke povijesti. Međutim prema zakonu velikih brojeva, i najbudnijim čuvarama tekovina revolucije u njezinoj zadnjoj fazi prije konačnog kraha promakli su neki potpuno različiti podatci koji diskreditiraju podatke iz jasenovačkoga popisa.

Do kojih se karikaturalnih razina može uzvisiti službena jasenovačka 'istina', možemo naslutiti na primjeru **Matilde Karlo** navodno iz Blata kod Zagreba. Prema napomenama u jasenovačkome popisu Matilda je muško ('Hrvat') i rođena je u selu **Sputnik**. Na hrvatskome životnom prostoru nema sela koje se zove Sputnik. Kako se na mrežnoj stranici Javne ustanove spomen-područje (JUSP) Jasenovac navodi da je popis jasenovačkih žrtava sačinjen 'uspoređivanjem i kritičkim preispitivanjem podataka za svaku žrtvu ponaosob' što je moguće vidjeti na stranici <http://www.jusp-jasenovac.hr/Default.aspx?sid=6284>, ne može se raditi o pogreški, već se selo Sputnik mora nalaziti negdje izvan Hrvatske, u mentalnome SSSR-u ili možda u orbiti oko Zemlje. Utješno je da se za sada niti jedan Jurij, Valentina ili Lajka iz Sputnika ne nalaze na jasenovačkom popisu.

Međutim unatoč *uspoređivanju i kritičko-mu preispitivanju svake žrtve*, kako se reklamira na mrežnoj stranici JUSP Jasenovac, na popisu se nalazi **Josip Kramer**, Židov iz Karlovca rođen 1877. godine. I to su svi podaci o njemu. Nema imena oca, godine smrti ni mjesta stradanja. Ne piše da su ga ubile ustaše, nema čak niti izvora podataka, pa nije jasno zašto se to ime nalazi na jasenovačkome popisu. Ime Josipa Kramera spominje se na popisu odvjetnika židovskog podrijetla iz 1942. godine. Znači, ako se neko ime pojavi na nekome popisu, to je dovoljno da se kreira jasenovačka žrtva. Možda to nije jasno prema znanstvenim i logičkim kriterijima, ali

je jasno prema političkim kriterijima antifa. Popis mora rasti. Pod svaku cijenu. Debeli obraz i sigurna simekura najbolji su lijek za vlastito javno sramočenje. Rudolf Ječmenjak bio je član tzv. komunističkih ilegalaca, tj. urbanih terorističkih skupina, a izgleda da je bio vrijedan za dvojicu barem sudeći po tome da je dva puta stavljen na jasenovački popis i to kao **Rudolf Ječmenjak** (Zagreb, 1908., otac Franjo) stradao navedene godine u Jasenovcu* ili Sing-Singu (kolokvijalni naziv za jedan zatvor u Zagrebu) i kao **Rudolf Jačenjak** (Zagreb, 1906., otac Franjo) stradao 1941. godine u Jasenovcu. Još je troje navodnih jasenovačkih žrtava stradalo u sličnim okolnostima. **Viktor Werner** je, prema napomenama jasenovačkoga popisa, stradao u zatvoru u Zagrebu, **Ivana Schwarz** strijeljana je u Zagrebu, a kod **Miloša Jednaka** navodi se da je stradao 1941. godine u Zagrebu ili 1945. godine u Jasenovcu. Skoro pa hamletovska dvoja o stradanju na početku ili na kraju rata. To dovoljno govori o znanstvenoj razini podataka s jasenovačkog popisa. **Milan Pavetić** zanimljiv je ne samo zato što autori popisa ne znaju je li stradao 1945.* ili 1943. godine, već mu ne znaju ni prezime jer se u napomenama navode prezimena Povelić, Pavetić i Pavelić. Sličan je slučaj navodna žrtva **Milan Strmota** za kojega ne znaju je li rođen u Sibinju u Slavoniji ili u ne baš tako bliskome Jastrebarskom, a i u ovome slučaju navode se i alternativna prezimena Stonata, Stunata i Strmata. Ako se ne zna prezime, ne može se utvrditi niti identitet, a time niti nečija sudska bina, ali to su uobičajene 'sitnice' u jasenovačkome popisu. **Zaharije Segal** s jasenovačkoga popisa, sudeći prema podatcima rodbine iz digitalnoga arhiva Yad Vashema, rođen je u Brest-Litovsku pa to znači da nije rođen ni u Zagrebu, niti u Jaffi u Palestini kako se navodi u napomenama, a nije niti musliman. Prema iskazu rodbine, stradao je u Jugoslaviji, ali ne precizira se ni vrijeme niti mjesto stradanja. **Pavao Smolčić** je, prema jasenovačkome popisu, stradao 1945. godine, a u napomenama se navodi dvojba o mjestu smrti - Jasenovac ili Sisak. U jednom od prethodnih tekstova već je spomenut Sisak u kojem su partizani 1945. godine smaknuli veliki broj Hrvata.

Stradali u logorima izvan Hrvatske

Od 101 navodne jasenovačke žrtve kod koje se kao jedan od izvora podataka navodi projekt Dotrščina, a u napomenama se navo-

di neko drugo mjesto smrti, nalaze se i 23 navodne jasenovačke žrtve kojima se u napomenama navodi da su stradale u Auschwitzu. Kod nekih kao npr. **Vilmi Heinrich** uz Jasenovac i Auschwitz kao mjesto smrti navodi se i Karlovac, ali i da je mjesto smrti nepoznato. Kod **Isaka Hochberga** uz Auschwitz se kao mjesto smrti spominje i Poljska. Kod nekih, primjerice kod **Dure Aleksandera**, uz Auschwitz se navodi i neprecizno mjesto smrti Njemačka. Od ostalih iz ove skupine stradalih u Auschwitzu šestoro ih se preziva **Fischbein**. Redom to su **Aleksandar-Šaco**, **Desanka**, **Hinko-Vinko**, **Ilona-Jelena**, **Melanija** i **Vera**. Nije jasno čemu služi navođenje nadimaka uz osobna imena. Ilona je Jelena na mađarskome, a Hinko sigurno nije Vinko. Hinko dolazi od Heinrich pa je to

Stevana Galogaže koji spada u mali postotak jasenovačkih žrtava kod kojih se osim mjesto smrti navodi i točno stratište gdje su ubijeni. U ovome slučaju to je 'zloglasna' Donja Gradina. Međutim u napomenama je podatak iz projekta Dotrščina da je Galogaže stradao u njemačkome logoru Dachau. Znači da je u napomenama u potpunosti diskreditiran 'precizni' znanstveni podatak iz jasenovačkoga popisa. Usput, Galogaže je djelatnicima JUSP Jasenovac očito važan kad su ga posebno istaknuli na stranici <http://www.jusp-jasenovac.hr/Default.aspx?sid=5677>. Čak ni u takvim slučajevima nema znanja ili volje za istinom, a laž je sklikaz teren. Ostali iz ove skupine navodnih jasenovačkih žrtava stradalih u Njemačkoj ili Poljskoj su **Tina Baum**, **Branko Blauhorn**, **Ivo Dirnbach**,

Prezime:	Ime:	Ime oca:	Rođen/a:	Općina rođenja:	Mjesto rođenja:	Narodnost:
KRAMER	JOSIP		1877	KARLOVAC	KARLOVAC	ŽIDOV

Naćin smrti: Stradao/la: God. smrti: Mjesto stradanja: Logor:

Na popisu žrtava je **Josip Kramer**, Židov iz Karlovca rođen 1877. godine. I to su svi podaci o njemu. Nema imena oca, godine smrti ni mjesto stradanja. Ne piše da su ga ubile ustaše, nema čak niti izvora podataka pa nije jasno zašto se to ime nalazi na jasenovačkome popisu

slučaju vjerojatno da je netko imao problema s vidom, latinicom ili općenito sa zapadnom civilizacijom. Ostale navodne jasenovačke žrtve, a prema projektu Dotrščina stradale u Auschwitzu su **Emanuel Frankl**, **Ivka-Hana Gleisinger**, **Frida Heinrich**, **Dari Hendel**, **Hugo Kohn**, **Aleksandar Kramer**, **Mirica-Mira Kuh**, **Draginja Nemšić-Lauš**, **Mavro Schlesinger**, **Berta Schlesinger-Friedmann**, **Paula Schwarz**, **Božidar Stern**, **Gizela Ungar** i **Nada Weinberger**.

Još je petnaest navodnih jasenovačkih žrtava kojima je jedan od izvora projekt Dotrščina, a kojima se u napomenama navodi da su stradali u nekome logoru u Njemačkoj ili Poljskoj. Najčešće se ne spominje naziv logora, ali, primjerice, kod **Josipa Capeka** navodi se logor Beosinger, a kod **Nade Kaufmann** logor Birkenau. Zanimljiv je slučaj

Elli-Elza Ebenspanger, **Jozefina Egri**, **Zoran Fürst**, **Zlatko Grünwald**, **Imbro Jakovović**, **Julio Kraus**, **Gizela Löwy**, **Greta i Josip Weiss**. Neki nisu stradali tamo daleko, već mnogo bliže u Srbiji. **Josef Carfati** i **Hilda-Katarina Kaiser** su, prema napomenama jasenovačkoga popisa, stradali u srpskim logorima Topovske šupe u Beogradu i u Zemunu tj. u logoru Sajmište.

Đakovo

U jasenovačkome su popisu 23 navodne jasenovačke žrtve kod kojih se kao jedan od izvora navodi projekt Dotrščina, a kojima se u napomenama navodi da su stradale u logoru Đakovo. Niti jedno se od tih imena na lazi na popisu žrtava iz Đakova dostupnije na mrežnoj stranici <http://elmundosefarad.wikitot.com/spisak-zrtava-fasisickog-te>

Do kojih se karikaturalnih razina može uzvisiti službena jasenovačka 'istina', možemo naslutiti na primjeru **Matilde Karlo navodno iz Blata kod Zagreba. Prema napomenama u jasenovačkome popisu, Matilda je muško ('Hrvat') i rođena je u selu Sputnik. Na hrvatskome životnom prostoru nema sela koje se zove Sputnik. Možda se selo Sputnik nalazi negdje izvan Hrvatske, u mentalnome SSSR-u ili možda u orbiti oko Zemlje**

ra-logora-dakovo, ali neka od tih imena nalaze se u digitalnome arhivu Yad Vashema kao žrtve iz logora Đakovo. Popis žrtava iz logora Đakovo vrlo je precizan i nema baš previše prostora za beskrajno povećanje žrtava kao u slučaju Jasenovca. U nekoliko sljedećih primjera pokazat će se da je dio tih žrtava ustvari stradao u nacističkim logorima u Njemačkoj i Poljskoj, a ne u Hrvatskoj. Prema jasenovačkome popisu Cipora Adižes (Sarajevo, 1908., otac Mojsije) stradala je 1942. godine, ali mjesto smrti Jasenovac od samih je autora popisa označeno kao ne-pouzdan podatak. U napomenama se navodi da je rođena 1905. godine i da je stradala u Đakovu. Ime Cipore Adižes ne nalazi se na

Prezime:	Ime:	Ime oca:	Rođen/a:	Općina rođenja:	Mjesto rođenja:	Narodnost:
FRIEDFELD	TERESA		1892*	ZAGREB	ZAGREB	ŽIDOVKA
				Stradao/la: OD USTAŠA		
				God. smrti: 1944		
				Logor: JASENOVAC*		
					Stratište:	

Kada kod nekog, kao u slučaju Tereze Friedfeld, u jasenovačkome popisu pišu četiri različita mjesta smrti (Jasenovac, Stara Gradiška, Gospic i Jajce), vjerojatnost da ništa od toga nije istina eksponencijalno raste sa svakim novim navedenim mjestom smrti

popisu žrtava iz Đakova. U digitalnome arhivu Yad Vashema iskaz je rođakinje Nurit Mazur koja navodi da je Cipora Adižes (Sarajevo, 1905., otac Moše) stradala u njemačkom logoru smrti Birkenau. Prema iskazu brata Shlome Katana njegova je sesta Cipora Adižes za vrijeme rata bila u Skoplju, u kako se navodi južnoj Srbiji. Temeljem tih podataka može se reći da Cipora Adižes nije bila niti u Jasenovcu niti u Đakovu. Ti su podaci nastali u komunističkoj tvornici mitova. Naime u srpskom Spisku žrtava rata koji je u biti samo novija inačica komunističkoga popisa iz 1964. godine nalaze se *sensu lato* tri Cipore Adižes. Cipora Adižes (Sarajevo, 1905.), otac Mojsije, stradala u Đakovu 1942. godine. Zatim Cipora Adižes (Sarajevo, 1908.). Ime otca je Majs. Tu se već može prepoznati udbaški rukopis. Ova Cipora Adižes je stradala u Jasenovcu, a autori znaju da je to bilo u travnju 1942. godine. Treća povezana žrtva nije Cipora, već Dipora Adižes. Taj pomak po abecedi valjda je vrhunac udbaške lukavosti. Mogli su bar napisati De-

Moglo bi se reći da komunistički izvori nisu lažni samo onda kada se to nije moglo izbjegći i morala se napisati istina. Ako istraživači nekritički preuzimaju takve podatke, moraju znati da makar i nesvesno promiču laž kao što je prikazano i u ovome slučaju. U digitalnom arhivu Yad Vashema nema navodne jasenovačke žrtve koja bi odgovarala Anki Abeles iz Sarajeva s jasenovačkoga popisa, već je nekoliko podataka o Anki Abeles iz Zagreba. Primjerice, Arie Shtern navodi da je Anka Abeles bila u Đakovu i da je ubijena, ali ne navodi izrijekom da je ubijena baš u Đakovu. U digitalnom arhivu Yad Vashema je iskaz u kojemu Ljudevit Pesci, brat Anke Abeles rođ. Mautner, navodi da je stradala u Đakovu, ali u popisu pokopanih logoraša na Židovskom groblju u Đakovu nema Anke Abeles. Zanimljivo je da se u jasenovačkome popisu nalazi Aranka Mautner. Za A(r)anku Mautner jedini su podaci koji se mogu naći u digitalnom arhivu Yad

1 cipora hebrejski ptica

Vashema iz srpskog Spiska žrtava rata, memorandumskog pamfleta koji je u biti velikosrpska inačica komunističkoga popisa iz 1964. godine. Komunistički je popis bio desetljeci skriven od javnosti, što dovoljno govori o njegovoj pouzdanosti i uvjerenjivosti. Unatoč tome, taj je popis izvor podataka za tri četvrtine svih žrtava s jasenovačkoga popisa na mrežnoj stranici JUSP Jasenovac. Adela Frey (Zagreb, 1900., Adolf) prema autoricima popisa priznato nepouzdanom podatučku navodno je stradala u Jasenovcu, a u napomenama se navodi Đakovo. Zanimljivo da je u digitalnom arhivu Yad Vashema podatak iz srpskog Spiska žrtava rata prema kojem je Adela Fraj iz Sarajeva stradala u Đakovu 1942. godine, ali nema podataka o nekoj Adeli Frey/Frai/Adeli Fraj stradaloj u Jasenovcu pa je očito da je to novi podatak ili novija konstrukcija. U digitalnom arhivu Yad Vashema prema iskazu sestre Adela Frey (Zagreb, 1897., Avraham) stradala je 1943. godine u Poljskoj. Kad se, naime, dublje istraži sudbina navodnih jasenovačkih žrtava kod kojih se navodi i da su možda stradale u Đakovu, krajnji rezultat gotovo u pravilu vodi prema mjestu smrti u Poljskoj ili Njemačkoj, a ponekad je mjesto smrti nepoznato, što je i logično s obzirom na ratni mitež Drugoga svjetskog rata. Ostali iz ove skupine navodnih jasenovačkih žrtava za koje postoje podatci da su stradali u Gospicu su Eda, Lea i Livija Adler, Ida Bienefeld, Haja Bienenfeld, Regina Biller, Josip Braun, Rudolfina Brecher, Elza i Jelka Bröder, Regina Brodmann, Ruža Friedman, Erika Goldstein, Melita Hembach, Sida Klein, Hana Levi i Ilonka Schwabenitz. Primjerice, za neke od navodnih žrtava iz Jasenovca tj. iz Đakova, kao što su Eugen Bruchsteiner i Edita Weisser, nema podataka u digitalnom arhivu Yad Vashema pa je upitno radi li se uopće o žrtvama, Židovima i/ili stvarnim osobama. Navodna žrtva iz Jasenovca ili Đakova Any Goldstein zasluguje više prostora kao i njezine imenjakine Ani i Ana Goldstein, o čemu će biti više riječi u nekom od idućih tekstova.

Gospic, Jadovno i Pag

Petnaestak je navodnih žrtava iz jasenovačkoga popisa, gdje se kao jedan od izvora navodi projekt Dotrščina, a gdje se u napomenama iz toga ili nekoga drugog izvora navodi mjesto smrti Gospic, Jadovno ili Pag. Kada kod nekoga kao u slučaju Tereze Friedfeld (Zagreb, 1892.*) u jasenovačko-

me popisu pišu četiri različita mjesta smrti (Jasenovac, Stara Gradiška, Gospic i Jajce), vjerojatnost da ništa od toga nije istina eksponencijalno raste sa svakim novim navedenim mjestom smrti. U srpskom Spisku žrtava rata navodi se da je Terezija Friedfeld stradala 1944. godine u Jasenovcu i taj podatak je iz starijeg izvora tj. iz komunističkoga popisa iz 1964. godine (SZSJ64) preuzet i u jasenovačkome popisu. Moglo bi se postaviti laičko pitanje što su krvožedni ustaše čekali do 1944. godine? Odgovor leži u podatku iz digitalnoga arhiva Yad Vashema prema kojemu je Terezija Friedfeld do 1943. godine bila u talijanskome logoru u Kraljevcima. Naravno nakon kapitulacije Italije 1943. godine ustaše bi teoretski imali vremena prevesti u Jasenovac logoraše koji nekim čudom nisu pobegli iz tog logora nakon talijanske kapitulacije. Ima jedna misao koja se ponekad pripisuje Churchillu, a za ovu priliku može se parafrasirati da *ono što je teoretski moguće, stvarno je uglavnom neizvedivo*. U ovome slučaju apsolutno je neizvedivo jer sudeći prema podatku iz srpskog Spiska žrtava rata, Terezija Friedfeld iz Gospice, rođena 1892. godine, stradala je u studenome 1943. godine kod Otočca u Lici tijekom borbi vezano uz titoističke i savezničke vojne formacije. Ostali iz ove skupine navodnih jasenovačkih žrtava stradali su u Gospicu, Jadovnom, na Pagu, a vjerojatno i na nekim drugim mjestima su Edo Bichler, Zlatko Blau, Franjo Blažić, Miroslav Brichta, Geza Frank, Walter Gostl, Fedor Häffner, Julio Kaiser, Zlatko Kardoš, Hinko Kisch, Josip Knajžinski, Nikola Lang, Aron Salom i bliski rođak ustaše Ive Korskog Vladimir Korsky-Kestenbaum.

Lepoglava i Loborgrad

U jasenovačkome popisu je devet navodnih žrtava kod kojih je jedan od izvora projekt Dotrščina, a kod kojih se u napomenama navodi da su stradali u zatvoru Lepoglava. Primjerice, u slučaju Gustava Pfeiffera (Sisak, 1900.) čak i notorni srpski Spisku žrtava rata navodi da je Gustav Pfeiffer stradao u Lepoglavi. Istovjetan je podatak i prema Židovskoj općini Zagreb, ali u takvim slučajevima autori jasenovačkoga popisa ne uzimaju u obzir te podatke jer im se vjerojatno ne uklapaju u shemu povećanja popisa pod svaku cijenu. Ostali iz te skupine navodnih jasenovačkih žrtava stradali su u Lepoglavi su Dane Babić, Mato Drobnjak, Mijo Franješ, Vladimir Galić, Milivoj Gavran-

čić, Stanko-Čo Komavli, Jagica Ladiš i Vinko Uročić. Zanimljivo je da se jedino kod Jagice Ladiš čak ni u napomenama ne navodi da je stradala 1945. godine kao ostali. Ivan Vukelić je, prema napomenama jasenovačkoga popisa, stradao tijekom transporta iz Lepoglave, a kod Elizabete-Lilli Deutsch se uz dvije različite godine smrti u napomenama navodi i da je stradala u njemačkome logoru u Loborgradu.

Godine za pamćenje

Kod triju navodnih jasenovačkih žrtava, kod kojih se kao jedan od izvora navodi projekt Dotrščina, u napomenama su navedeni blago rečeno vrlo diskutabilni datumi smrti. Kod Borivoja-Cvikera-Filozofa Petreševića (točno tako piše u jasenovačkome popisu) navodi se da je spaljen između 18. i 24. travnja 1945. godine. Prema poznatim podatcima, tzv. probu se odigrao 22. travnja 1945. godine pa nije jasno zašto bi bio ubijen i spaljen prije toga datuma, tj. zašto bi se če-

diški, bar ne od ustaša. Jedina je mogućnost da su stradali od partizana, ali to onda spada pod drugu temu o partizanskim logorima. U slučaju Ljubice Weiss bilo bi nemoguće i da je stradala 24. travnja 1945. godine u Jasenovcu jer prema komunističkoj interpretaciji povijesti do proba logoraša 22. travnja 1945. godine navodno je došlo zbog toga što su vidjeli da su dan ranije poubijane sve logorašice. Matija Jurkov i još osam Matija/Mata Jurkovića poseban su slučaj koji će biti detaljnije obrađen u dogledno vrijeme. Na kraju vrijedi spomenuti Stjepana Kudeku kojega su prema jasenovačkome popisu ustaše ubili 1944.* godine, a prema napomenama u popisu Kudek se *'zadnji put javio 23. 3. 1945.'* Jasenovac je stvarno čudno mjesto u kojem se javljaju duhovi, prirodni zakoni ne vrijede, vrijeme nema svoj slijed pa tako ni autori popisa nemaju vremena za elementarnu logiku. Informacije radi, partizani i njihovi saveznici su iz zrakoplova bombardirali logor Jasenovac na Veliki pe-

Prezime:	Ime:	Ime oca:	Rođen/a:	Općina rođenja:	Mjesto rođenja:	Narodnost:
JURKOV	MATIJA	JAKOB	1906	VIRJE	VIRJE	HRVAT
				Način smrti: UBIJEN	Stradao/la: OD USTAŠA	God. smrti: 1945
				Mjesto stradanja: U LOGORU	Logor: STARA GRADIŠKA	Stratište: KULA

Prezime:	Ime:	Ime oca:	Rođen/a:	Općina rođenja:	Mjesto rođenja:	Narodnost:
WEISS	LJUBICA	IMBRO*	1899*	SVETI ĐURĐ	KARLOVEC	ŽIDOVKA*
				Način smrti: UBIJENA	Stradao/la: OD USTAŠA	LUDBREŠKI
				Mjesto stradanja: U LOGORU	Logor: STARA GRADIŠKA*	God. smrti: 1945
						Stratište: KULA

Prema jasenovačkome popisu, Matija Jurkov i Ljubica Weiss stradali su 22. travnja 1945. godine u Staroj Gradiški. Kako ako je logor Stara Gradiška rasformiran u rujnu 1944. godine

kako još dva dana da ga se ubije i spali nakon tog datuma, tim više što je logor Jasenovac praktično prestao postojati odmah nakon tzv. proba. Da se mnogo ne filozofira, ako ovaj slučaj možda i nije svima jasan, sljedeća dva će to sigurno biti. Prema jasenovačkome popisu, Matija Jurkov i Ljubica Weiss stradali su 22. travnja 1945. godine u Staroj Gradiški. Za one koji nisu detaljno upoznati s tim dijelom povijesti, logor Stara Gradiška rasformiran je u rujnu 1944. godine i logoraši su prebačeni u logor Jasenovac pa nije moguće da su navedeni stradali u Staroj Gra-

tak 30. ožujka 1945. godine i pri tome su ubili dio logoraša.

Projekt Dotrščina uglavnom reciklira stare komunističke bajke pokušavajući im udahnuti uverljivost nekakav prividom znanstvenoga pristupa. Znanstveni pristup bajkama rezultira samo znanstvenom fantastikom, a ne znanstvenim radom. Međutim, čak i takav pun manja projekt Dotrščina čini se uverljivijim od jasenovačkoga popisa. I ovo svakako nije pohvala projektu Dotrščina jer u komunizmu se radilo po principu – pošteno ako već ne može drukčije.